

Orkubú Vestfjarða
Orkuráð

Bolungarvík

Forathugun um jarðhitaveitu

FJARHITUN HF
VERKFRÆÐISTOFA

Des. 1999

Nr. 038/GÍ/SHH

Efnisyfirlit

1. Inngangur	1
2. Afl-, orku- og vatnspörf	1
3. Borholur og virkjun	3
4. Aðveituæð	4
5. Stofnkostnaður	4
6. Rekstrarkostnaður	5
7. Niðurstöður	5
8. Orkuverð miðað við mismunandi vexti og afskriftartíma:	6

Teikningar:**Yfirlitskort**

1. Inngangur

Í apríl 1999 var gerður samningur milli Orkubús Vestfjarða, Orkuráðs og Fjarhitunar hf., um að verkfræðistofan gerði forathugun um kostnað við að hita með jarðvarma byggð á Flateyri, Þingeyri, Patreksfirði, Hólmavík og Bolungarvík.

Með samningnum eru tvö fylgisskjöl:

- A) Forsendur við gerð yfirlitsáætlana um kostnað við að hita með jarðhita (1997 02 24 JB, frá Orkuráði).
- B) Yfirlitsáætlun um kostnað við að hita með jarðhita á "köldum" svæðum (1997 02 24 JB, frá Orkuráði).

Í fylgisskjölunum eru gefnar forskriftir fyrir hvernig á að reikna stofnkostnað og hitunarkostnað á orkueiningu. Til dæmis er tekið fram, hvaða efni á að nota í veitukerfið, með hvaða vöxtum og afskriftartíma á að reikna og hvernig áætla skal orkunotkun. Þessi skýrsla fjallar um hitaveitu til kyndistöðvar og rafhitaðrar byggðar á **Bolungarvík**.

Í áætluninni er gert ráð fyrir borholum og aðveitu frá þeim að kyndistöðinni. Út úr aðveitunni er síðan lögð stofnæð (eða stofnæðar) fyrir dreifikerfi þess hluta byggðarinnar sem nú er rafhitaður. Kostnaði við virkjun og aðveitu er skipt í hlutfalli við hámarksvatnsrennsli til hvors hitaveitukerfisins um sig.

Rétt er að taka það fram að þetta er forathugun og aðaltilgangur skýrslunnar er að reikna út hagkvæmnismörk jarðhitaleitar. Utan þessara svo nefndu leitarmarkna hefur engan tilgang að leita að jarðhita.

2. Afl-, orku- og vatnsþörf

Í töflu 1 eru upplýsingar um orkunotkun í Bolungarvík árin 1992 - 1998, skipt eftir orkugjöfum, þ.e. rafmagni og olíu. Enn fremur er orkunotkun hvers mánaðar ársins 1998 sýnd.

Á tímabilinu 1992 - 1998 er ársnotkun á bilinu 9,3 - 11,4 GWh. Hér verður reiknað með meðaltali tveggja síðustu ára 11,4 GWh. Hitastig vatnsins úr borholunni er áætlað 65°C.

Þegar álag er mest á kyndistöðvar Orkubúsins er framrásarhiti í dreifikerfinu 80°C, og bakrásarhiti 40°C. Við þessi skilyrði gefa hitakerfi húsanna næga orku til að halda 20°C innihita, en þá er meðalhiti ofna 60°C.

Þar sem borholuvatnið er aðeins 65°C getur það ekki fullnægt hitaþörf húsa nema að hitastig þess sé hækkað í kyndistöðinni.

	Orkunotkun		
	Rafm MWh	Olía MWh	Samtals MWh
1992	8.964	349	9.313
1993	8.667	264	8.931
1994	9.183	249	9.432
1995	8.560	1.317	9.877
1996	9.784	240	10.024
1997	10.632	733	11.365
1998			
jan	1.123	123	1.246
feb	1.036	117	1.153
mar	1.206	68	1.274
apr	1.015		1.015
maí	869		869
jún	609		609
júl	637		637
ágú	207	397	604
sep	86	640	726
okt		1.073	1.073
nóv	475	495	970
des	110	1.104	1.214
Samtals	7.373	4.017	11.390

Tafla 1. Orka kyndistöðvar í Bolungarvík

Í töflu 2 er meðalorkuþörfin í hverjum mánuði árána 1997 og 1998, meðalafli hvers mánaðar og hvaða meðalhitastig þarf á framrásarvatnið í hverjum mánuði. Miðað er við að bakrásarvatn í kyndistöð sé 38°C en annars staðar 35°C. Gert er ráð fyrir að boraðar verði tvær holur sem gefa 2 x 15 l/s af 65°C heitu vatni. Vatnið kólnar um 2°C í aðveituæðinni og þá nýtast 63°C - 38°C = 25°C úr vatninu.

	Orkunotkun			Meðal- afl kW	Hitastig			Jarðvarmi		Rafmagn og olía.	
	Rafm MWh	Olía MWh	Samtals MWh		Framrás °C	Bakrás °C	Jarðvarmi °C	Afl. kW	Orka MWh	Afl kW	Orka MWh
jan	1090	140	1229	1652	80	38	62	944	702	708	527
feb	1003	131	1134	1688	80	38	62	964	648	724	486
mar	1181	71	1252	1683	80	38	62	945	703	738	549
apr	1020	2	1022	1419	74	38	62	946	681	473	341
maí	883	1	884	1188	70	38	62	1188	884	0	0
jún	663	0	663	920	62	38	62	920	663	0	0
júl	480	121	601	807	62	38	62	807	601	0	0
ágú	394	232	626	841	62	38	62	841	626	0	0
sep	423	322	745	1035	64	38	62	1035	745	0	0
okt	506	537	1042	1401	70	38	62	1282	954	119	88
nóv	756	262	1018	1413	74	38	62	942	678	471	339
des	606	558	1164	1564	74	38	62	1043	776	521	388
Samt.	9003	2375	11378						8661		2717

Tafla 2. Orkuþörf í kyndistöð og orka sem fæst úr jarðvarmanum

Útreiknuð orkunotkun skv. forsendum áætl.	Orkubú Vestfjarða Seld orka 1998
MWh/ár	MWh/ár
8102	7572

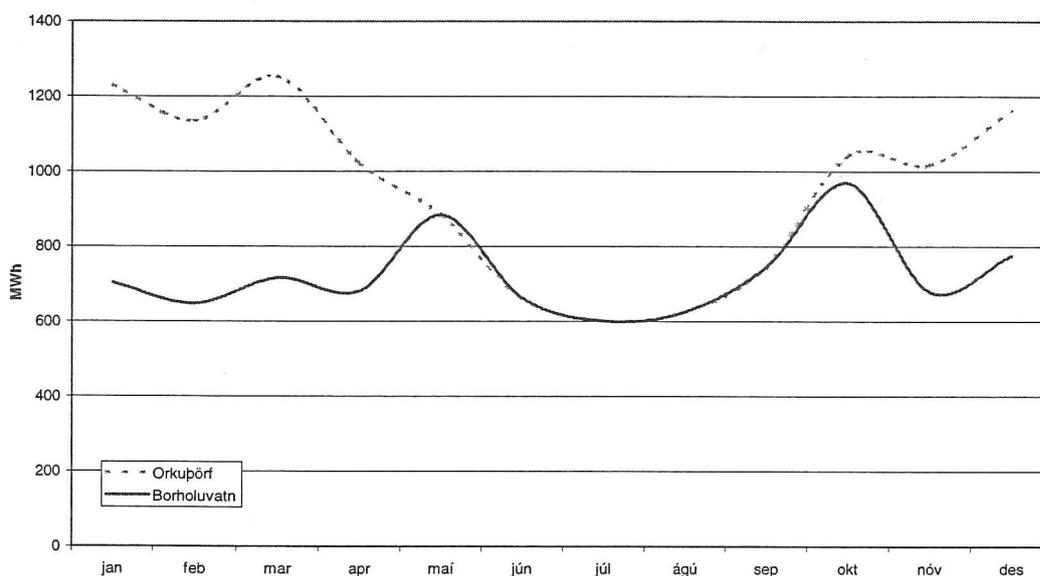
Tafla 3. Orkuþörf rafhitasvæðis

Í þessari áætlun er reiknað með að hita með jarðhita öll hús sem tengd eru kyndistöðinni og þurfa þau 13,6 l/s. Fyrir þann hluta bæjarins sem nú er ekki tengdur kyndistöð þarf 20,1 l/s fyrir mesta álag (að meðtöldu 10% orkutapi í dreifikerfi).

Þar sem holurnar gefa aðeins 30 l/s verða eftir til ráðstöfunar fyrir kyndistöðina 9,9 l/s og meira þegar álag á rafhitasvæðið er ekki eins mikið. Gert er ráð fyrir að fullnýta jarðhitann eins og hægt er með samnýtingu.

Í línuritinu hér fyrir neðan sést vel hluti jarðvarma af heildar orkuþörf kyndistöðvar bæjarins. Ástæða þess að orka sem næst úr jarðvarma er ekki meiri er að borholuvatnið er með lægra hitastig en framrásarvatnið þarf að hafa í mánuðunum sept. - maí. Jarðhitinn er notaður fyrir grunnafl og er það nægjanlegt á sumrum, en á öðrum árstíma þarf að skerpa á vatninu með kötlum

Orkunotkun kyndistöðvar

Línurit 1. Mánaðarleg aflþörf kyndistöðvar

Hús hituð með þilofnum	136
Hús hituð með túpu	86

Tafla 4. Hitakerfi húsa rafhitasvæðis

3. Borholur og virkjun

Gerð verður leitarmarkaaætlun.

Samkvæmt áætlun Orkuráðs er miðað við að bora þurfi tvær 1000 m djúpar holur, afköst verði 2 x 15 l/s og að borholudælnar verði á 300 m dýpi. Vatnshiti er áætlaður 65°C. Setja þarf skúra yfir holurnar

og þar verða holutoppar með rafmóturum, tenging við aðveituæð, smurvatskerfi o.fl. Borholudælur dæla vatninu í gasskilju sem komið er fyrir við holurnar. Gert er ráð fyrir að holurnar verði í 60 m.y.s. og því verður sjálfrennsli niður í kyndistöðina sem er í um 10 m.y.s. Reiknað er með dreifikerfisdælum til að halda uppi nægum þrýstingi fyrir dreifikerfi utan svæðis kyndistöðvar.

4. Aðveituæð

Gert er ráð fyrir að aðveituæðin verði foreinangruð stálpípa í plastkápu, þ.e. samskonar pípugerð og almennt er notuð í hitaveitudreifikerfi. Að jafnaði er reiknað með 60 cm jarðvegsfyllingu yfir pípunni.

Pípan verður hitaforspennt sem þýðir að hún verður látin þenjast frítt meðan hún er hituð í um 40°C. Í því ástandi er pípan fest þannig að í henni myndast þrýstispennur þegar hún hitnar upp fyrir forspennuhitann og togspennur þegar hún kólnar. Lega aðveituæðarinnar er sýnd á mynd 1.

Aðveituæðin er DN 200mm stálpípa í ø315mm plastkápu.

5. Stofnkostnaður

Kostnaðaráætlanir miðast við verðlag í júlí 1997 eða vísitölu byggingarkostnaðar 223,6 stig. Allar kostnaðartölur eru án VSK. Jarðboranir hf. áætluðu borkostnað 18,0 mkr en við þá upphæð bætast 3,0 mkr. vegna borplans, upphalds áhafnar borsins og borholumælinga. Stofnkostaði virkjunar og aðveitu er skipt í réttu hlutfalli við hámarksrennsli til hvors kerfisins um sig. Þannig reiknast hlutur rafhitasvæðisins $20,1 \text{ sek.l.} / (20,1 + 13,6 \text{ sek.l.}) = 60\%$, sbr. efst á bls. 3.

Reiknuð eru út hagkvæmnimörk jarðhitaleitar og ræðst lengd aðveitu af því hitaveitukerfi þar sem reiknað orkuverð nær fyrr viðmiðunarverðinu, í þessu tilviki kyndistöðvarkerfi.

	Heild	<u>Hluti kyndist.</u> 40 % af virkjun og aðveitu	<u>Hluti rafhitasv.</u> 60 % af virkjun og aðveitu
	<u>mkr.</u>		
Tvær borholur 1000 m djúpar	42,00	16,80	25,20
Tvær borholudælur, gasskilja ofl.	8,50	3,40	5,10
Raflína	4,50	1,80	2,70
Aðveituæð ø200: 4,0 km (leitarmörk við 65°C)	32,80	13,12	19,68
Dreifikerfisdæla	0,30		0,30
Dreifikerfi og tengingar (222 hús)	35,49		35,49
Hitakerfi húsa (136 hús)	61,20		61,20
Tenging við kyndistöð	1,00	1,00	
Annað ótalið 10% af heild	18,58	3,61	14,97
Hönnun og umsjón 10% af heild	<u>20,43</u>	<u>3,97</u>	<u>16,46</u>
Samtals mkr:	224,80	43,70	181,10

6. Rekstrarkostnaður

Heildarorkuþörf kyndistöðvar er 11,4 GWh, orkuþörf í kyndistöðinni til að skerpa á jarðhitavatninu í kötlum er 2,7 GWh. Orkuþörf rafhitaðs hluta bæjarins er 8,1 GWh.

Reiknað er með að í framtíðinni verði orkunotkun kyndistöðva þannig að 90% orkunnar verði ótrygg raforka til rafskautskatla, sem kostar 0,74 kr/kWh, en 10% orkunnar komi frá olúkyntum kötlum, sem kostar 1,44 kr/kWh. Meðalorkuverð verður samkvæmt þessu 0,81 kr/kWh.

Rafmagnsverð fyrir mótör borholudælu og dreifikerfisdælu er skv. taxta Orkubús Vestfjarða, reiknað er með dælingartíma vatns til kyndistöðvar 6500 klst./ári og nýtingarhlutfalli 0,6 og fyrir rafhitaðan hluta bæjarins 4000 klst/ár og nýtingarhlutfalli 0,5, lyftihæð vatnsins í borholu er 280 m. Reiknað er með að dreifikerfisdælur lyfti vatninu um 40 m.

	Heild <u>mkr/ári</u>	Hluti kyndist. <u>mkr/ári</u>	Hluti rafhitasv. <u>mkr/ári</u>
Umsjón og skrifstofukostnaður (skipting 40% : 60%)	3,00	1,20	1,80
Rafmagn v/ dælna	4,53	2,01	2,52
Orka framleidd með ótr. raforku og olú	2,19	2,19	
Viðhald 1,6 %	3,60	0,70	2,90
Fjármagnskostnaðar hitaveitu 7,45 %	<u>16,75</u>	<u>3,26</u>	<u>13,49</u>
Samtals mkr./ári:	30,07	9,36	20,71

7. Niðurstöður

Helstu niðurstöður eru sem hér segir:

	Heild	Hluti kyndist.	Hluti rafhitasv.	
Stofnkostnaður	224,80	43,70	181,10	mkr
Rekstrarkostnaður	30,07	9,36	20,71	mkr/ári
Orkusala skv. töflu 2 og 3	19,5	11,4	8,1	GWh/ári
1. Orkuverð (m.v. áðurgreinda skiptingu)		0,82	2,56	kr/kWh
2. Orkuverð (- " - og R-svæðið beri jafnvirði ø150 aðveitu, en kyndistöð ø200 mínus ø150)		0,81	2,69	kr/kWh
3. Orkuverð (m.v. áðurgr. skiptingu og R- svæðið beri virkjun, 10km aðveitu og raflínu)		0,52	3,74	kr/kWh
Viðmiðunarverð		0,81	3,82	kr/kWh

Niðurstaða:

Að gefnum forsendum um viðmiðunarverð og stofn- og rekstrarkostnað er jarðhitaveita fyrir Bolungarvík hagkvæm ef virkjað innan við 4 km frá kyndistöð (við 65°C vatnshita í borholu).

8. Orkuverð miðað við mismunandi vexti og afskriftartíma:

	<u>6,0%</u>	<u>5,5%</u>	<u>4,0%</u>
	kr/kWh	kr/kWh	kr/kWh
Svæði tengt kyndistöð			
25 ár	0,83	0,82	0,78
20 ár	0,87	0,86	0,82
Svæði ekki tengt kyndistöð			
25 ár	2,64	2,56	2,32
20 ár	2,84	2,76	2,54
25/10 ár (hitav./ofnak.)	3,17	3,09	2,86

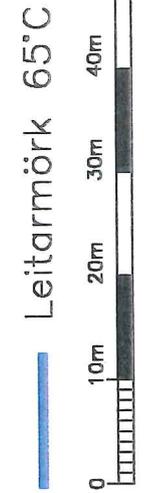
Viðauki

Útreikningur leitarmarka miðast við DN200 mm aðveitu í öllum tilvikum. Reiknað er með meðaltalsverði 0,5 millj.kr./km af rafmagnsstreng og reiknuð er rafmagnsnotkun við mismunandi lyftihæðir vatns. Að öðru leyti er notast við niðurstöður úr skýrslunni.

Tafla: leitarmörk jarðhita (km) frá kyndistöð

Viðmiðunar- orkuverð	<u>0,81</u> (3,82) kr/kWh	<u>0,81</u> (3,20) *) kr/kWh
Vatnshiti	km	km
65°C	<u>4,0</u>	<u>4,0</u>
70°C	<u>6,8</u>	<u>6,8</u>
80°C	<u>8,6</u>	<u>8,6</u>

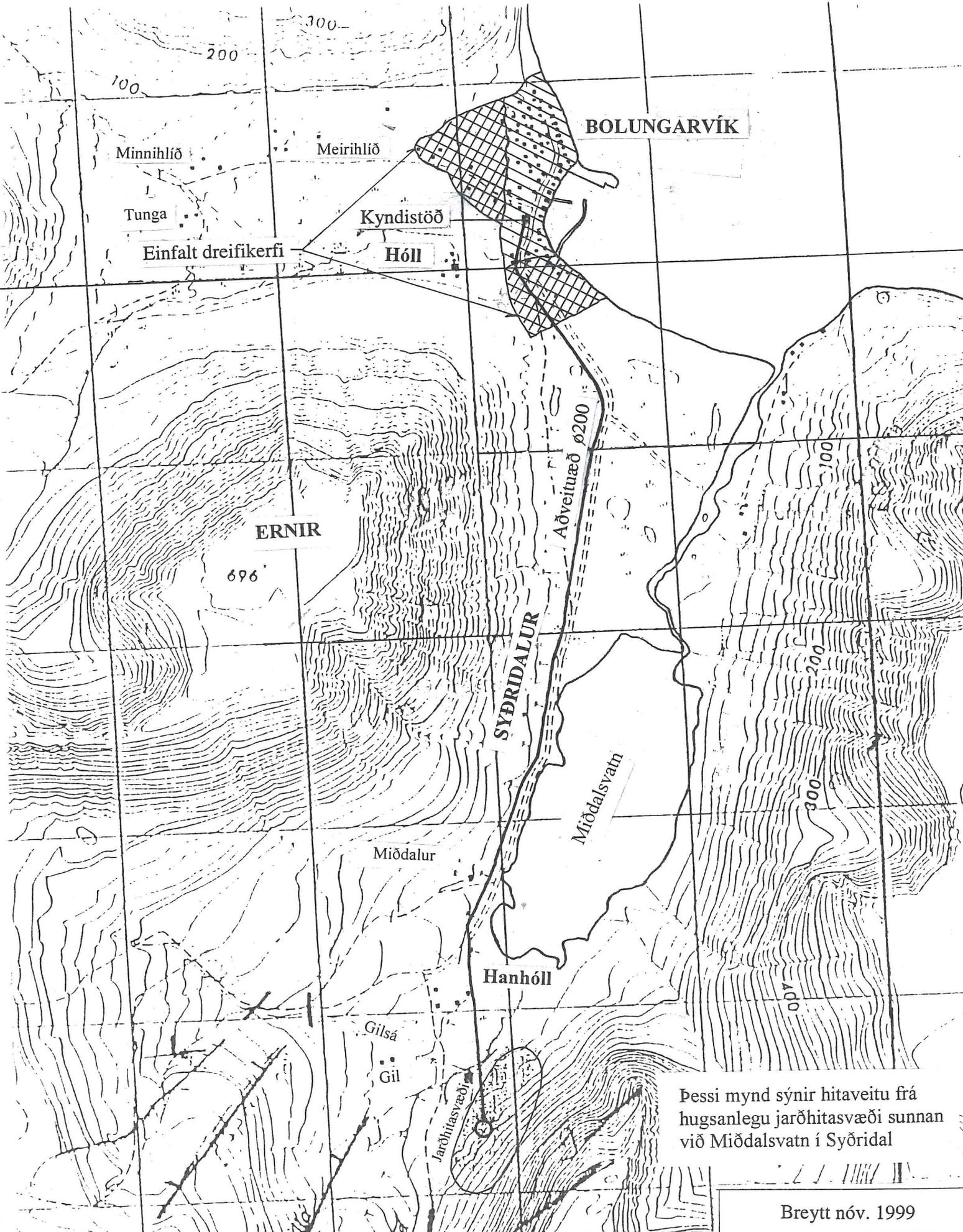
*) 3,20 kr/kWh er viðmiðunarkostur að ósk Orkubús Vestfjarða

FJARRHITUN HÍF
VERKFRÆÐISTOFA
 BORGARTÚNI 17 - 105 REYKJAVÍK
 Sími 628955 - BRÉFSÍMI 628950

ORKUBÚ VESTFJARDA
 ORKURÁÐ
 Bolungarvík
 Yfirliðskort

Reitnúmer SHH
 Kvarði
 Dags. Sept. '99
 Númer 665

Þessi mynd sýnir hitaveitu frá hugsanlegu jarðhitasvæði sunnan við Miðaldalsvatn í Syðridal

Breytt nóv. 1999

FJARHITUN HF
VERKFRÆÐISTOFA
 BORGARTÚNI 17 - 105 REYKJAVÍK
 SÍMI 628955 - BRÉFSÍMI 628950

ORKUBÚ VESTFJARDA
 ORKURÁÐ
 Bolungarvík
 Forathugun um jarðhitaveitu

Reiknað SHH	Kvarði
Dags. Sept. 98	Númer 665-06

Síkrímaar
 Númerandi dreifikerfi kyndistöðvar
 Fyrirhugað hitavæðudreifikerfi rafhlitasveðis

FJARHITUN HF VENNFAEÐSTOFA BRUNNAVA 17 - 100 REYKJAVÍK TEL. 046 2465 - FAX 046 2465 VILHJÓLFSTR. 13 - 100 HAFNAR TEL. 046 17 45 - FAX 046 17 07	Orkuáæ Vestfirjar / Orkuáæ Forðugun um jarðhitavættu Bolungarvík Dreifikerfi
NUMMUR: SHH TEGUND: SHH VITNAÐUR: SAMVOTTI: PAVAR: 1:5000 SÖGNUMMUR: aH0808-01	ÁRSG. 12.08.99 VSK. NR. 805-06 EDR. NR. 002